

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Helyi előfizetés: 12 korona Külföldi előfizetés: 15 korona Egyszeri előfizetés: 5 korona Hónapról-hónapra: 1 korona		Felelős szerkesztő: Kutas Imre.	Szerkesztőség: Csapó-utca 9. sz. Kladohivatal: Csapó-utca 9. sz. Hirdetések a legmérsékeltbb arszámitas mellett vétetnek fel.
--	--	---	---

A statisztika.

Debreczen, szept. 16.

Ahol legnagyobb a fény, ott legnagyobb az árnyék. Talán sehol sem mond oly igazat e közmondás, mint épp a statisztikánál. A statisztika mindig csak számokkal beszél, így következtetései — látzólag — legigazabbak, s mégis a statisztika követi el a legnagyobb botlásokat, midőn a számadatokat azok szelleme nélkül csoportosítja. Így juthat a statisztikus a helytelen következtetések utvesztőjébe dacára annak, hogy az egyes számadatok helyessége minden kételyen felül áll.

Vegyünk például külkereskedelmi forgalmunknak súly szerinti összehasonlítását a szomszéd osztrák forgalommal. A statisztika egyszerűen kimutatja, hogy Magyarország súly szerint többet exportál Ausztriába, mint Ausztria Magyarországra s ebből az osztrák újságok tökéletlenül követsolva, kistülik, hogy a közös vám nekünk esik javunkra, nem nekik.

Magyar részről nem elégsznek meg a mérleg-kimutatással, hanem az értéket is kimutatva, szembe állítják: mennyi értéket veszünk tőle. Így már azután megszűnik a hamis mérleg, s mi azt látjuk hogy horrens módon adózunk a szomszédnak, mert míg mi nehéz és olcsó nyersanyagot exportálunk addig drága és könnyű

iparú importálunk. Osztrák részről még nem jutottak annyira, hogy a viszonylagos forgalom kimutatásánál értékeket is adnának meg s pedig állítólag azért nem, — mert az ő számadataik nagyon eltérők a magyar számértékektől. Mintha bizony nem lehetne egyszerűen egymás értékszámaint ellenőrizni, illetőleg egyértelműleg rektifikálni.

De azért ne higyük, hogy az értékek megadásával most már tiszta képét fogjuk annak nyerni, mit kapunk mi Ausztriától s mivel adózunk neki. Pedig a kérdés nagyon egyszerű. Nemde arról van szó, hogy megtudjuk, hogy egy bizonyos időszakon belül mennyi szolgálatot tettünk mi Ausztriának, s ugyanazon időben mennyi ellen szolgálatot nyertünk tőle. Már most mindenki be fogja látni, hogy ha Magyarország egy hónapban elad Ausztriának, 1 millióért gabonát, s vesz azért a pénzért Ausztriától selyempántlikát, akkor ezen, látszatra egyenértékű áru kicserélésével közgazdaságilag Magyarország járt rosszul és pedig azért, mert ha az egyes árukat elemezzük, akkor a magyar áru pénzértékében talán 95 százalék nyers érték s legfőleg 5 százalék tiszta haszon foglaltatik, míg a selyempántlikánál a nyers érték talán csak 70 százalék és a tiszta haszon bizonyára megüti a 25 százalékot De azonkívül is az 1 millió értékű gabona

előállításánál a munkabér az árunak alig 10 százalékát képviseli, míg a selyempántlikánál a munkabér az érték 40-50 százalékára is rughat, amiből rögtön világos hogy az iparcikk előállításánál 4-5-ször annyi ember találja kenyerét, mint a nyers termék előállításánál, ami államgazdaság szempontjából rendkívül fontos kérdés.

Mindebből világos, hogy a statisztikának, ha igazat akar mondani, nemcsak azt kell kimutatni, hogy mily súlyú és mily értékű áruk lettek kicserélve, hanem egyúttal ki kell azt is mutatnia, hogy az egyes áruk eladásával mennyi munkabér, mennyi tiszta haszon esett egy-egy állam félre. Ily kimutatások fogják azután helyes képét nyújtani annak, hogy mennyivel szolgál egyik államfél a másiknak, s ezen kimutatások adják majd meg a kulcsot arra nézve is, milyen kvóta felel meg minden államfél szolgálmányának.

Az osztráktól ne várjuk, hogy 6 ily statisztikát készítsenek nekünk. Nagyon is jól ismerik a Lajthán tul, hogy az ily kiszámítások mily gyászos eredményeket mutatnának föl Magyarországra nézve. De a mi statisztikai hivatalunk tartsa kötelességének, hogy e számításokat is eszközölje és közölje, Hadd lássa végre e szegény, elvakított nép számokkal behizonyítva, hogy munkája verejtéke mind csak arra szolgál, hogy az osztrákokat istápolja, hadd

Tárcza.

Isten.

Nem láttam még a tengert,
De azt elképzelem:
Fölséges a nyugalma,
Haragja végtelen.

Fölséges a nyugalma,
Mint Isten mosolya
Ha jó lelket visz hozzá
Halálnak angyala.

Haragja végtelen, mint
Az ember bűnei.
Amint csak eltemethet,
Azt mind eltemeti.

A tengernek nyugalma:
Az isten mosolygás,
A haragos tengerbeu
Nincs Isteni vonás:
Csak az ember haragszik,
Aki szereve foszt.
Az isten nem haragszik
Ő igazságot oszt.

Erdösi Dezső.

A fátyolos asszony.

A D. H. eredeti tárczája.

A harmadik emeletéről a kis szöke hivatalnokné elment nyaralni. A nagy, piszkos bérházban megbotránkozva tárgyalták az ese-

tet és sűrűn lehetett hallani haragos kifakadásokat.

A gyalázatos! Mind elhurcolja, amit a férje nagynehezen összekapar.

A kövér mehanikusné, aki nem tudni miért, kiváltképp haragudott a csinos, szöke asszonykára, epésen jegyezte meg.

— Na, ennek a teremtsnek sem lesz jó vége!

A kis szöke hivatalnokné szóval elutazott. Konflis vitte a pályaudvarhoz és rengeteg kalap-, meg egyéb skatulyákat cipelt magával.

A férjét, a boldogtalan Sulyok Jánost őszintén sajnálták a nagy bérház lakói. Igyekeztek is ezt jólelkűleg kimutatni. A kövér mehanikusné megállította az első száma özvegy napon Sulyok Jánost.

— Hát elment a kedves felesége, Sulyok ur?

— El biz az!

És Sulyok János komoran, gondteltlen lógatta a fejét. Sóbajtott egyet és lenézett a napsütött, tág udvarba.

A kövér mehanikusné újra felfette a szót.

— Hm, nagy baj ez a mai szűk világban. Nemde, Sulyok ur?

Sulyok János hosszu száraz ujjával, melyek sárgák voltak a dohányzástól, végigsimította a homlokát és újra sóbajtott.

— Az asszonynak igaza van, — mondta aztán — szórakozni is kell.

A kövér mehanikusné nem szólt többet. Gunyosan nézett a boldogtalan Sulyokra és vont egyet a vállán.

— Papucs alatt nyög a jámbor! —

gondolta és dühösen ment vissza a lakásába.

A nagy bérházban, hol csupa szegény ember lakott és a gyerekek révén mindenki ismerte egymást, még egy héttig legalább tárgyalták az esetet. Sulyok Jánost már nem is sajnálták. Pipogya ember, papucsos, ez volt róla az általános vélemény, Megérdemli a sorsát.

Egy hét múlva a nagy, piszkos bérházban még nagyobb botrány történt. És éppen a harmadik emeleten, a Sulyok János lakásán.

Sulyok Jánoshoz ugyanis egy sűrűn lefátyolozott asszony személyt láptak bemenni fényes délbén, aki aztán ki se jött többet. A kövér mehanikusné vette észre legelőbb.

— A szeretője Sulyoknak bizonyára mondta ki a szentenciát.

A bérház lakóinál nagy felháborodást keltett az eset. Egyszerre Sulyokné felé fordult a részvét aki bizonyára nem is sejtte a csunya árulást amit elkövetnek ellene.

Szegény asszony, tán szándékában sem volt a nyaralás, hiszen olyan jó, szelid asszonynak látszott.

Ez a czudar, farizeus ember tuszkolta el bizonyára, hogy ne legyen utban.

A sűrűn fátyolozott nő pedig éjjel napal ott tartózkodott a Sulyok János lakásán. Csak néha néha mozdult ki, akkor is Sulyokkal.

A mehanikusné egyre dühösebben szaladt le a házfelügyelőnéhez.

— De édes nagysád, engedhetik ezt meg? Szóljon az urának, hogy jelentse fel!

lássák végre a zempléniak is, hogy nem mindegy a magyar államra nézve, vajjon csak ökröt s buzát exportál-e vagy népének az iparral állandó foglalkozást — ke nyeret is biztosít-e,

A jó zempléniak nem látják a fától az erdőt, vagyis jobban mondva nem látják a számoktól az igazságot. Ezért nem kell nekik az önnálló vámtérület, ezért van minden jól úgy, amint van. A statisztika feladata már most, hogy vágja fel a hályogot az elvakítottak szemén. Elég soká volt sötétség e nemzet körül. Világosságot kérünk!

Lázár Pál.

— A legszigorubb takarékoság. A pénzügyminisztériumban már összeállították a jövő évi költségvetést, melynél a legszigorubb takarékoság elveit igyekeztek szem előtt tartani. Erről vall az is hogy — hír szerint — a földmivelésügyi minisztérium azzal az utasítással kapta vissza előirányzatát, hogy azt mérsékelje, még pedig a tisztviselői jutalmak és segélyeknek lehető legkisebb összegre szorításával s a beruházások takarékosabb előirányzásával. — Bizony szomorú dolog hogy a takarékoság m gint a türethetetlen anyag helyzetben élő tisztviselők jutalmain és segélyösszegein akarják kezdeni. Hogy most így járjanak el, annak csak akkor volna értelme ha már elhatározták volna a tisztviselők fizetésemelését. De ha nem határozták el s mégis a tisztviselők jövedelmein akaróznak takarékoskodni — ez már igazán veszedelmes módszer lenne.

Tü és plajbász.

Budapest, szept. 16.

Megvallom, egy esetben valamicskét haragudni tudok még azokra a szép asszonyokra is, kik tán épp a Balzac téle időben vannak s leányuk már iskolába jár. Egyébként békés anyag vagyok, de egyszer, néhány percze, összekülönböztem egy szép

a rendőrségnél. Minden tisztességes lakos ki költözködik innen!

A házfelügyelő, a hatalmas nagy bika-ölő sváb dühösen mordult rá a felségére, amikor ez a mehanikusné indítványával elő állott.

— Csak az kellene, hogy én a Sulyokot följelentsem. Nem tudod hogy Sulyok a városonál dolgozik,

A multkor is amikor valaki följelentett, hogy egészségtelenek a lakások egyedül neki köszönhetjük, hogy meg nem büntettek.

— Hát semmit sem lehet tenni?
— Nem!

A bérház lakóit ette a mérég. Mégis gyalázat, hogy ilyen czédaság eshetik meg büntetlenül. Irtani kellene annak a szegény Sulyoknének.

A kövér mehanikusné gyorsan várakozott is rá. De nem lehet megtudni a Sulyokné czimét. Sulyok, a czudar a farizeus úgy látszik, előre számított erre is.

A piszkos bérház szennécsüvege akijutott az utcára is. Lent a bérkocsiallomásnál jó izüeket mondtak róla a mosdatlan száju bérkocsisok.

A tetetlenség érzése, a mely Sulyokkal szemben ránehezedett a bérházi lakókra a megszólásban szapulásban keresett magának kielégítést.

A kövér mehanikusné azonban visszafojtotta dühét számította a napokat a mikorra Sulyokné megérkezik a nyaralásból.

asszonyával valami téma fölött. Ha jól tudom, arról volt szó, hogy kis leányát felmentette a rajz és kézimunka alól.

Azzal argumentált, hogy leánykája ugy is eleget tanul az iskolában, otthon pedig francia kisasszony jár hozzá s zongoraleckéket is vesz. Ez neki untig elég. Szóval: félti a túlterheléstől. Minek rajzoljon, mikor ez a dolgát szaporítja s miért kézimunkázzon, mikor ez rontja a szemét? Alulírott mindenképpen azon voltam, hogy megvédjem a rajz érdekeit. Nem sikerült. Mindhiába igyekeztem, ő azt válaszolta összes argumentációimra: leányom ugy se lesz [művésznő, minek neki a rajz? Nem akarván a szép asszony tartós neheztelését ifjú vállamra vonni, abbahagytam minden értekezést a rajz szent ügye mellett s beletörődtem, hogy ebből a házból a rajz kiharancsoltatott.

Nos, kérem, ez nem is az első, nem is az utolsó ház, hol a rajz ügye mostoha sorsba jut. Az a véleményem nem mai szülött, mit az anyák táplálnak a rajzról. Sőt olyan avult, hogy ugy illelnek, ha már elpusztulna innen tőlünk barbár tájakra. De még itt jár s hallatja magát e képpen: a rajz a legkevesebb értékű tantárgy. Hogy pedig ellenkezőleg: mennyire fontos, azt szinte röstellem bizonyítani. Az etikai hatás mellett még az a jelentősége is van, hogy megtanít — látni. Mert sokan néznek ugyan pl: képet, de kevesen látják. Kevesen látják azt, a mit a művész látott s a mit velünk is láttatni akar. Pedig ez az igazi művelészet titka. Némelyek elcsodálkoznak, hogy sokszor egy tenyérynél nagyságu képen hogy lehet több művészet, mint valami óriás nagyságu vászonban. Ehhez nem kell bravurkulcs. Csak finom érzék kell hozzá, mely belelát a színek és formák intim világába.

E mellett a rajznak izlésnevelő ereje is van. S azt hiszem, a nő existálásának

ez a főkérdése. E nélkül nem megy semmire. Az életben minduntalan szüksége van rá. Az izlés tanítja meg helyesen, szépen, diszkrét eleganciával öltözködni s ez irányítja szobája berendezését is. Szóval: lépten-nyomon tapasztalni fogja, kinek nincsen finom, képzett izlése, hvgy micsoda hiány ez. Szinte pótolhatatlan. Ennek oka nagyrészt abban rejlik, hogy a színek és formák iránti érzékét nem képezték ki s önnélfogva nem tud disztingválni.

A tüvel való bánás, a női kézimunka a leánynevelésben általánosabb, sokkal elterjedtebb gyakorlat, mint a rajz. De nem egy eset van, mikor ez alól is fölmentésért folyamodnak. Pedig ez háziszükségletet is fedez s eltekintve ettől, egyuttal léleknevelő foglalkozás. Szinte privilégiuma a nőknek. Ósregi gyakorlat, melynek egyik ága, például a szőnyegszövés, tán előbb született, mint a festett kép. Bizonyos fokban már művészet is. S ebben, a tümüvészetben, a nők speciálisak. A női lélek, finom érzései, bensősége, gyöngédsége, apró hangulatai fejeződnek ki benne. Mint az iparművészet egyik fajtája: régi, gyönyörű tradíciókkal dicsekszik. Nemcsak idegen nemzeteknél, hanem nálunk is, sőt még annyiban is fontos, hogy ornamentikánk történetének egyik megbízható forrása. Formáiban megtaláljuk, hol tisztábban, eredetibb módon, hol gyengébben, elmosódóbban, de mindig a magyar nép sajátos izlését, temperamentumát.

Azt semmiképp sem hívánhatjuk, hogy a kézimunka minden művelője művésznő legyen. Tudjuk, hogy legtöbben, a kézimunka ezernyi ezer gyakorlója dilettáns. Egy egy minta kézzől-kézre jár s azt másolják szinte mecánikus módon. Nos, ezt a mechanikus másolást csökkenteni lehet a rajz által. Egészen másképp forgatja az a tüt, a ki maga is tud rajzolni. Nincs

Hát jól tette, — mondta az asszonyka ártatlanul, — mit csinálhatott volna?

Ugy? Nagyon jó. Hát csak jöjjön be édes nagysád hozzám, majd beszéllek én magának szép dolgokat...

Es czipelte magához a boldogtalan asszonyt.

— Na hiszen alaposan elkeserítettem a szegény teremtet — mondta később a házfelügyelőnek a kövér mehanikusné. — Ugy el volt képedve, hogy még szólni sem tudott. Elválnák, biztosan elválnak.

A nagy piszkos bérházban, mint futó tűz terjedt el a hogy Sulyokné mindent tud. Na hiszen lézen itt spektákulum!

Es este a bérház lakói majd, hogy szoborrá nem váltak a meglepetéstől. A Sulyok pár vidáman, boldogan jelent meg a folyosón.

Sulyok János vitte az asszony virágos ernyőjét és kezben kacagva köszöntötte a kövér mehanikusnének. A népligetbe mentek és Sulyokné szerelmesen simult a férjéhez.

A bérházban értelmetlenül bámultak egymásra az emberek. Csak bámultak és ök, a jámborok nem trdták, hogy Sulyokné nyaralása csak egy hétig tartott s hogy a többi öt hetet mint hű és odaadó hives a férje oldala mellett töltötte a kis, szőke asszonyfi.

Es öt héten át mint a férje szeretője sűrű fátyol alatt szerepelt Sulyok Jánosné.

Pakots József.

Hat hétnél tán csak nem nyaral tovább a nagy urak is addig szoktak.

Es hat hét múlva csakugyan megjött Sulyokné. Az a czéda teremtetés, a Sulyok szeretője a sűrű fátyolával már két nappal előbb eltűnt. A boldogtalan Sulyokné újra konflis hozta az állomástól s a lépcsőkön föl a Sulyok János karján jött.

Az egész bérház kiállott a folyosóra és onnan nézte, amint a Sulyok pár boldogan, vidáman a lakásába tért.

Az a czudar Sulyok egy csöpp bünbánatot nem érzett. Szemtelenul nézett szét a folyosón és vidáman köszöntötte a kövér mehanikusnének.

— Na hiszen várj csak, lesz holnap ne mullass! — gondolta a mehanikusné dühösen és annyira előntölte az epe, hogy kénytelen volt elpáholni a kis fiát, aki ott lábatlankodott körülötte.

Sulyok Jánosné másnap reggel jökedvően, üdén rebhent ki a lakásból, kosárral a kezében. Sietett a csarnokba. A folyosón elébe állt a mehanikusné.

— Na, hogy mulatott édes nagysád? kérdezte édeskesen.

A kis, szőke, filigrán asszony elpirult. — Jól, nagyon jól. — mondta zavartan és igyekezett elszabadulni.

— Oh, oh, édes nagysád, meghiszem azt! Hiszen ki nem mulat jól fürdön? Ha nem tudja, itthon is jól mulattak. Már mint, teszom, a kedves férje, Oh, az nagyon jól mulatott.

hezzákötve a sokszor unalmas, elnyűtt motívumokhoz, izléstelen formákhoz. Változhat rajta s a maga rajzát is himezheti. Szóval: szabadabb munkát végez. A ki kevésbé is ért a vonalak és színek nyelvén, az másképp fogja a kézimunkát is gyakorolni. Mert ily módon képződik az izlés. Ez fontos dolog, mivel az izlés — igaz, hogy összefüggésben van a származással s a testi és lelki diszpozíciótól is függ — éppen az, a mely nagyon is képezhető és kifejlészhető.

A kis leányokat tehát nem kell féltetni se a rajztól, se a kézimunkától. Még idegesség sem tesz és a legártatlanabb módon sem szaporítjuk az u. n. túlterhelést. S ha már az általánosabb szokás, hogy a leányt kézimunkára tanítják, akkor ne mentessék fel a rajz alól. Mert e kettő nagyon szoros barátságban áll egymással. Tűnjék el végrevalahára isten hírével az a vélemény, mely a rajzot az iskolai tantárgyak között éppen hogy tudomásul veszi. A gyermek, a meddig iskolába nem jár, még írni nem tud, de már is rajzol. Furcsa, groteszk alakokat, a legegyszerűbb rajzhibákkal. De ezek azért kielégítik az ő igényeit. Ott élnek a fantáziájában s az ő izlése szerint valók. A rajz erősen kifejező eszköz, semmivel sem áll hátrább az írásnál. S mégis, mikor a gyermeket iskolába adják, azok a kedves, fura ábrázolások ritkábbak lesznek és legtöbbször elmaradnak. Miért? Mert elnyomják a rajzolás ösztönét. Mikor a gyerek középiskolába kerül, ott meg szinte megújja a rajzot. Mert egyrészt a heti két óra kevés arra, hogy fantáziáját ez irányban foglalkoztassák és látóérzékét fejlesszék, másrészt maga a tanítási rendszer hibás. Mi csoda abszurd dolog pl. az, hogy a gimnázium négy alsó osztályában a tanulót folyton geometriával gyöttrik, mikor a pár heti órában mást se tesz, mint egyeneseket meg görbákat rajzol. Hogy ennek a négy évig tartó háromszög- és körzőforgatásnak mi köze az izlés finomításához, a látóérzék és értelem fejlesztéséhez, a lélek neveléséhez — azt nem tudom magamnak megmagyarázni.

Nem akarjuk az iskolák hibás rajztanítási rendszerét itt egészben tárgyalni. Utóbbi időben elég vita folyt már erről. Egyelőre nem tehetünk mást, miathogy megelégszünk azzal, hogy hála Istennek, az annyira óhajtott reform is feltűnedezik már a láthatáron. Legalább az egyre nagyobbodó közóhajban. Állig várjuk, hogy testet öltösson és járjon, mert égető szükség van rá.

Egyébként pedig a közönséghez fordulunk. Ne vegyék a rajzot úgy, mint valami hitelvesztett tantárgyat. S mivel a leányokat különös szeretettel mentik fel az anyák a rajz alól, tisztelettel kérjük: vegyék komoly számításba a rajzot is, a kézimunkát is, akárcsak a többi u. n. fontos tantárgyat. Ne tessék eljárnak ki azért, mivel a kedves leányuk francziát meg zongorázást is tanul és állítólag nincs szüksége a rajzra. Ne folyamodjanak a felmentésért, ha a bizonyítványba valami csunya kalkulust írnak a rajzból. Adják kezébe a tüt is, plajbászt is, hadd forgassa lelke öröme, hadd fej-

lője a látása, szép érzéke és csiszolódjék az izlése. A rajztnár pedig álljon feladata igazi magaslatára, ne rontsa el a tanuló kedvét, ápolja benne a szép iránti szeretetet, ébressze fel a szunyadó hajlamot. Ne legyen a rajz csak amolyan mellékese, melyre félvállról szokás nézni. Hisz éppen ez jelent a tanórákban az örökös elméleték, a szürke szabályok közt egy kis poézist.

Dömötör István.

Választási mozgalmak.

Debreczen, szept. 16.

Debreczen város szabadelpvűpártja mindenik kerülete gyűlést tartott tegnap, melyen tekintettel a mindinkább közelebb választásokra, a jelöltek személyében állapotok meg.

Két jelölt.

Az első gyűlést a III-ik kerület szabadelpvűpártja tartotta reggeli tíz órakor a Bika szálló dísztermében. Szokatlan számban jelentek itt meg a párttagok, kiknek nagyobb részét vasuti hivatalnokok képezték.

A gyűlést Nemes Kálmán nyitotta meg. Első sorban is üdvözölte a nagyszámban megjelent tagokat s bejelentette, hogy a kerületben ez időszakra három szabadelpvűpárti jelölt van. Dr. Kola János Dobiecki Sándor (Leikos éljenzés.) és Szabó Kálmán (Éljenzés.)

Tegnap azonban levelet kapott Dr. Kola Jánostól, melyben ez bejelentéssel vissza lépését a jelöltségtől.

Ezután felolvastattott Dr. Kola János lemondó levele, melyet a párt tudomásul vett. Nemes Kálmán beszélt még ezután, figyelemmel a párt tagjait, hogy szabadon követhetik meggyőződésüket és a két jelölt közül arra adhatják szavazatukat, akire akarják.

Majd élteti a szabadelpvűpártot és Széll Kálmán kormányelnököt.

A pártgyűlés leikos hangulatban, a két jelölt éltetésével ért véget.

Dr. Körössy Kálmán beszéde.

Tizenegy órakor az I. kerület szabadelpvűpárti jelöltje Dr. Körössy Kálmán tartotta meg határos programbeszédét. Beismerte, hogy országos hírű, nagy tudományú férfival szemben, mint Thaly Kálmán dr. nem veheti fel a siker reményével a küzdelmet, de nem is ez a remény kecsegtette őt, midőn jelölést elfogadta, csupán a szabadelpvűpárt zászlóját akarta a kerületben felemelni, hogy ezt a választások után tisztán adhassa vissza megbízói kezébe.

A gyönyörű beszéd szinte meglepte a hallgatóságot s harsogó éljenzéssel adóztak a derék, egyeneslelkű poéta ügyvédnek.

Márk Endre jelölése.

Délután három órakor a II-ik kerület szabadelpvűpártja tartotta meg pártgyűlését a Bika szálló dísztermében. Itt is képviselő jelölésről volt szó, mert a kerület volt képviselője, Dr. Király Ferencz változott viszonyai s megrongált egészségére való hivatkozással visszalépett a jelöltségtől.

Zuhogó zápor ömlött alá a gyorsan előkerült fellegekkel. Szerencsés volt, aki idejekorán bejuthatott a Bika-szálló folyosó jára. Voltak olyanok, kik csuromvízzé ázva kerültek be a gyűlésbe, bár így is csak felette csekély számban jelentek meg a tagok.

A gyűlést Komlóssy Dezső nyitotta meg, aki előadta, hogy miután Dr. Király Ferencz a jelöltségtől visszalépett, a pártnak új jelöltől kell gondoskodnia. Ajánlja jelöltül Márk Endrét.

Turai Farkas ezzel szemben még fel kértetni óhajtaná Dr. Király Ferenczet visszalépése visszavonására, Fazekas Sándor

realiskolai igazgató is hive dr. Király Ferencz nek, de készséggel fogadja a párt határozatát s kijelenti, hogy a szabadelpvűpárttal fog szavazni.

Gróf Dégenfeld József főispán nem látja szükségét Dr. Király Ferencz ujjlag való fölkerésének. Egyrészt rövid az idő erre, másrészt meg Dr. Király Ferencz ismert komolyságáról feltehető, hogy visszalépését nagyon is megfontolta.

Komlóssy Dezső elnök erre felteszi a kérdést, hogy a párt tagjai akarják-e Márk Endrét jelöltül. A jelenlevő tagok egyhangú éljenzése után kijelentette aztán Márk Endrét képviselőjelöltül, mely után a gyűlés véget ért.

A választási helyiségek.

A választási helyiségeket szintén tegnap jelölte ki a központi választmány. Minden helyiség előtt a város színeit viselő lobogó fog lengeni.

Az első választókerület polgárai két helyen szavaznak. Még pedig a Péterfia utcai részhez tartozók a kereskedelmi felsőbb tanintézet tornacsarnokában, a Csapó utcai részhez tartozók a csizmadiaszinben.

A második választókerület polgárai szintén két helyen szavaznak. A batvan utcai részből a városháza kis tanácstermében, a piacz-utcai részből pedig a városháza nagy tanácstermében.

A harmadik választókerületben is két helyen lesz a szavazás. A Kossuth utcai rész a vármegyeház földszinti (kiadó) termében, a Varga-utcai rész a vármegyeház emeleti nagytermében.

A szavazó-czédulák.

Nem érdektelen az sem, hogy a kerületekben milyen színű szavazó-czédulák lesznek. Az első kerületekben a Péterfia-utcai rész fehér, a Csapó-utcai rész zöld szavazó czédulát kap.

A második kerület hatvan-utcai része sárga, a Piacz-utcai rész kék jegyekhez jut.

A harmadik választókerületből a Varga-utcai rész barna, a Kossuth utcai rész pedig piros czédulákkal szavaz.

A burok szabadságharca.

Budapest, szept. 16.

Transzvál ősz elnökét újabb sorcsapás érte. Egy fiát megölték a csatatéren az angolok, egy másik fia sebesülten fogságba került és most, — mint egy táviratunk jelenti. — harmadik fia önként megadta magát az angoloknak. Ez a sok csapás sem bírja megtörni az agg elnököt. Dr. Heymann, az elnök orvosa, kijelentette, hogy Krüger testben, lélekben erős. Annnyira, hogy neki egyelőre semmi teendője sem akad az elnöknel és azért háromheti szabadságra megy.

Időközben a háboruszkodás egy napig sem szünetel burok és angolok között.

Nagy harc volt 12 én Mafeking mellett. Az angol forrásokból eredő távirati jelentések szerint a burok vesztesége husz halott és igen sok szarvasmarha volt. Ellenben az angolok csak tizenöt halottat és harmincz sebesültet vesztek.

Hire jár, hogy dr. Leyds és a transzváli követség többi tagjai ismét a hágai nemzetközi békebirósághoz fordultak, azzal a kéréssel, hogy a Transzvái és Angolország között felmenült ellentéteket békebirósági ítélettel egyenlítőse ki.

Legújabb távirataink ezeket mondják:

Brüsszel, szept. 15.

A Petit Bleu értesülése szerint az ember jogokat védő liga központi választmá-

nya elhatározta, hogy a hágai békekonferenciában résztvevő hatalmasságok kormányait megkéri, hogy tegyenek a brit kormánytól barátságos lépéseket a végre, hogy elfogadják a választott bíróságra vonatkozó indítványt, amelyet Transzvál és Oranje meghatalmazott képviselői szeptember 10-én a hágai állandó választott bírósághoz intéztek.

London, szept. 15.

A Daily Mail nak jelentik Johannesburgból 12 óra kelettel: Ma kezdődött meg itt Búgkemper volt harmadik államügyész pörének tárgyalása. A volt államügyész kémskedéssel vádolják. A tanuvalomlásból kitűnik, hogy a vádlott volt a közvetítő egyrészt Leyds, Krause és az Európában lévő többi burok, másrészt a harcban álló burok között. A leveleket a johannesburgi amerikai konzul továbbította. A vádlott lakásán lefoglalt iratok között van egy proklamáció, amely szerint Kitchenert, tisztjeit és katonáit bárki megölheti s amely a buroknak megparancsolja, hogy mindazokat a fegyveres briteket, akik szeptember 15-én tul esnek fogságba, löljék agyon. Azonkívül dr. Krausznak sok levelet és az államügyész válaszáinak másolatát találták a vádlott lakásán.

London, szept. 15.

Buller tábornokot az új reformterv szerint alakított algerishti hadtest parancsnokává nevezték ki.

NAPI HIREK.

Fázós nóták.

A mi sorsunk de más volt régen,
Mikor még más nap járt az égen;
Mikor még vonzott május hóje,
Májusi rét selymes mezője;
Az elbolyongás a ligetben,
Hol nem járt más, csupán mi ketten.
Hol ruhánk sem vitt minket bajba,
Ha egy kis zöld folt esett rajta.

Most ezekben a zord napokban,
Kántálóok szinte, de unottan,
Nótáim a fagyponinak állnak.
Magam pedig ősi hervadásnak;
Eszemben jár a jégspirt, szánka,
Egyletek szilveszterbálja,
A friss szalonna, friss lehellet
S a tété — á tété a tea mellett.

Figura.

Felhívás!

a III. ker. szabadelvű párti polgáraihoz!
Debreczen szab. kir. város III. ker. választókerületében (Kossuth-Varga utca) a Szabó Kálmán párt 1901 évi Szeptember hó 17-én kedden d. u. 5 órakor az Angol királynő vendéglő helyiségeiben

Alakuló gyűlést tart,

melyre a kerület szabadelvű párti választópolgárait s elvbarátainkat tisztelettel meghívjuk.

a Szabó Kálmán párt
intéző bizottsága.

(A párt állandó irodája az Angol Királynő szállodában van.)

— A függetlenségi párt jelölő gyűlése. A debreczeni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága — értesülésünk szerint — ma délután, a függetlenségi kör helyiségeiben ülést tart.

A párt intéző bizottsága ez alkalommal foglalkozik a harmadik kerületi jelölés ügyével. Az intéző bizottság Jánossy Zoltán sámsóni lelkész jelölését fogja ajánlani a nagy-

választmánynak s a rövidesen jelölésre egybehívandó kerületi nagy választó gyűlésnek.

A harmadik kerületben tehát három jelölt lesz. Egy a függetlenségi és 48-as Kossuth pártté, kettő pedig a szabadelvű pártté.

A választáson egy jelöltnek az abszolút többséget kell elnyernie, ellenkező esetben pótválasztás lesz, amelyen az első választás lesz, amelyen a első választásban leg több szavazatot nyert két jelöltre történik az újabb szavazás

— Műkedvelő előadás. Emlékezzünk meg róla, mert valószínűleg utolsó volt ez évadban. Volt, hálaistennek, bőven részünk benne. Némelykor három is volt egy héten. A lelkes gárda egymást igyekezett felülmúlni a műkedvelő előadás rendezésében. Néha be is ütött, de a legtöbbje bizony még ez erkölcsi sikert sem érte el. Ez utóbbival pedig már valóságos kalamitás történt. Iparos ifjakkól alakult műkedvelőtársaság adta elő szonbation estve az Arany-Bika disztermében a »Gyimesi vadvirágok«. Az előadásom ugyan sokat voltak jelen az ugynevezett ingyenesek közül, de bevétel alig volt valami, úgy, hogy a teremért járó díjat sem tudták fizetni. ezért a »Bika« üzletvezetője nem akarta megengedni az előadás megtartását. A megszorult rendezőségnek biztosokhoz, majd Bereczky fogalmazóhoz kellett fordulni, hogy megkezdhesék az előadást, mely a szókott műkedvelői zsánerben folyt. Előadás után meg a cigányok követelődtek s azokkal is veszekedés tört ki. ki. Szóval az évad utolsó műkedvelő előadása — befagyott.

— A feledékeny anya. A vasutnál időnként el szokták árverezni azokat a tárgyakat amelyeket az utasok a kocsikban felejtettek. A leghitelenebb tárgyak kerülnek ilyenkor eladásra. A napokban Bécsben az egyik vasuti kocsiban egy — pályás gyerekre akadtak. A feledékeny anya utközben kiszállt és gyermekéről teljesen megfeledkezett. Csakhamar megérkezett ez anya távirati kérdézősködése és a következő vonattal a kétségbeesett asszony is. Természetes, hogy a »talált tárgyat« minden hosszadalmas czeremónia nélkül átadták neki.

— Tifusz Sarkadon. Sarkadi levelezőnk írja, hogy a községben ismét több tifuszos megbetegedés történt. A hatóság a legszigorubb óvintézkedéseket tette folyamatba a betegség tovaterjedésének megállítására céljából. Az újabb esetekről sürgős jelentést tettek a vármegye alispánjának és Popovics György dr. megyei t. főorvoságnak.

— Elhull a virág... A pezsgő nyári életet, mintha megérintette volna az ősz-elő lehellete, olyan haloványszerg lehanaoltság nehezodett rá. Az emberek kedélyén végig vonul valami sejtelemserű érzés, melyet a hervadás hoz magával s a mely önkénytelenül felkelti a lelkében az elmúlás gondolatát... A természet sincs különben. A fák lombjai között érezni lehet már az évszak változását, a nyár lágy susogása és beszélgetése a levelek között áthajlik a közeledő ősz alig hallható, szendergő csevegése. A virágok szirmai még élénkek és üdék, ámde az illatuk fogy, — elszáll, mint a szerelem. S a napalok enyhe verőfényébe belopózik az éjszakák hűvössége, mely napfölkeltére vékony párát von az ablaküveyre, a mit nem sokára a dér csillogó kristálya, a vizek ködszerű föstülgése így követni. Még csak szeptemberben vagyunk, de a levegőt már az ősz illata tölti be s a lelkekben urrá lesz a melankólika.

temberben vagyunk, de a levegőt már az ősz illata tölti be s a lelkekben urrá lesz a melankólika.

— zsebtolvajok Debreczenben. Tegnap délután két fővárosi zsebes választotta ki működés helyül a debreczeni piacot. A tolvajok több zsebet ürítettek ki de a rendőség ségnek eddig csak egy esett jutatta tudomására. Özv. Veréb Istvánné volt a feljelentő kinek a zsebéből 40 koronát csentek el a tolvajok. A meglopott asszony panasza ment a rendőségre hol a vizsgálatot rögtön megindították. Csakhamar elfogták Sárkány Sándor ismert zsebtolvajt a ki aztan a valatás során beismerte hogy két Budapesti zsebtolvajjal vitte véghez a tolvajlásokat. A két ur azonban hamar megszétt vette az elfogatásnak és elmenekültek Debreczenből. A rendőség táviratozott az elmenekült tolvajok után Mária Pócsra hova ezek a bucsusokat rabolni mentek. Hihető hogy a két elmenekült tolvajt nem sokára elfogják.

— Lánokra vert baka. Nagy Sándor honvédbaka a budapesti kerületi katonai fogházból megszökött. Debreczenbe vágyott a szive, de vesztéré jött ide, mert felismerték és elfogták. A szökött katonát lánzcra verve erős fedezett mellett kísérték vissza tegnap Budapestre.

— Betörés egy templomba. Csepel község előjárósága vakmerő templomfosztogatásról értesítette a főkapitányságot. Mára viradóra a templom szolgálja a teplom kapuját feltörve találta. A templom egészen fel volt dülva, a falakról képek, az oltárról gyertyatartók hiányoztak. A sekrestyéből kelyheket s egyéb értékes tárgyakat vittek el. Hiányzott a persely is. A megdöbbenő feltekezésről azonnal értesítette a községi előjáróságot, aki viszont a csendőrséget tudósította az esetről. A templomba úgy jutottak a tolvajok, hogy a templom kapuját feltörték. — Azt hiszik, hogy a templomfosztogatók Budapestre szöktek. Ugy a csendőség, mint fővárosi rendőség nyomozza a vakmerő betörőket.

— Ritka természetű tűnemény. Bozeuból írják: E hó 10 ikén a nap lenyugvás előtt csodás felhőkoszoruban volt látható. A nap a szabad szemnek rózsaszínűnek mutatkozott a felt hold nagyságában, míg a fölforduló felhőtávolban eltűnt. A ritka tűneményt Meranban, Innsbruckban s más helyeken is észlelték.

— Az első kérdés Kis bábék és pöttön kis emberkék nagy rajokban hazódnak már reggelenként az iskolába, ahol komoly bábák és még komolyabb nénik fáradoznak azon hogy a betüvetés tudományát elhíntsék a kis szöszke fejekben. Nagy ut a »tudományok« utja, de ta:án legérdekesebb benne az első lépés, amikor borzasztó kérdések kezdik ki a tudányszomjas apróságok agyát.

— No kis leányom, mond meg, miért küldtek iskolába? kérdi a tanítónéni az egyik szözhaju babát.

— Hogy ne legyenek otthon, — feleli a gyermek. hosszas töprengés után.

— Mert beirattak — mondja a másik első zavarában.

— Mert muszáj — találgatja a harmadik, a jövő diplomás kisasszonya.

Ennyi az első nap eredménye és ha szigoruan vesszük elég is, miután anyit már

elsajátítottak, hogy nyak és kéz tiszta legyen és palatábla mellől ne hiányozzék a zseb-kendő.

— Szerkesztőből papucskészítő. Gálly Sándor volt szentesi lapszerkesztő és Simának börtönosa most a szegedi csillagbörtönben ül, ahonnan egy éven belül nem mozdulhat. A szerkesztő urat a börtönben munkára fogták s miután papucskészítésre érzett tehetőséget, hát ezt a mesterséget már ki is tanulhatta. A kiképzett papucskészítő javában dolgozik s hihetőség jobban papucsokat csinál mint amilyen cikkeket irt.

— Karácsonyi iparkiallítás. A debreczeni képesített mesterekhez, azok segédeikhez és tanonczaikhoz.

A debreczeni ipartestület mint a múlt évben, úgy a jelen évben is karácsonyi iparkiallítást rendez. A karácsonyi kiállításnak egyik célja, hogy a nagy közönség megismerje a helybeli ipari készítményeket, s a szükséges ipari cikkeket helybeli iparosoktól szerezhessék be, másik célja pedig, hogy iparosaink cikkeiket a nagy közönség elé állíthassák, azokat értékesíthessék s ez által a bekövetkező karácsonyi ünnepekre némi forgalomhoz juttassanak.

Felhívja ennél fogva az ipartestület már ezuttal is az összes debreczeni képesített mestereket, azok segédeit és tanonczeit, hogy a tervezett kiállításon kiállítani szándékolt tárgyaik elkészítéséhez, kellő időben hozzá fogjanak, főszóval fektessenek a csinos, izléses kidolgozásra, hogy ezáltal egy részt kiállított tárgyaikkal a kiállítás fényét emeljék, másrészt pedig szabatos, tökéletes, izléses munkáikkal a vevő nagyközönség igényeit teljesen kielégítsék.

A múlt évi kiállítás eredménye csak reményt ad ahhoz, hogy iparosaink saját érdekében is minden alkalmat megragadjanak a tervezett kiállítás fényének emeléséhez, s minél több és szebb tárgyat fognak a nagy közönség bírálata alá bocsátani.

Felhívjuk továbbá a mestereket, hogy segédeiket és tanonczaikat is serkentsék egyes tárgyak elkészítésére, s különösen arra törekedjenek, hogy lehetőleg szükségleti cikkeket olcsó, de amellől izléses munkával kerüljenek kiállításra, hogy így a kiállítást mellett a kereslet is biztosítható legyen. Debreczen 1901 szept. 14. Debreczeni Ipartestület.

— Tüzezés. Liptó Tarnócson szeptember 13-án nagy tűz volt, amely reggel nyolcz órakor támadt Novák Jánosné telkén. A szomszédos községek tűzoltóságainak fáradozása ellenére az erős szél következtében 21 gazda kárára 18 lakóház égett le sok gazdasági melléképülettel. Az összes kár értéke körülbelül 81,800 korona, amelyből csak 19,200 korona érték volt biztosítva.

— Dalestély. A Debreczeni Dalegylet tegnap tartotta meg dalestélyét a Bika-szálló udvartermében. A hatalmas nagyterem csaknem teljesen megtelt érdeklődő közönséggel. Különösen a szebbik nem volt imponálás számra képviselve. A közönség végig hallgatta a dalegylet hangversenyét. Hangverseny után tánczra perdtül az ifjuság még a kora reggeli órákban is hangos volt a Bika-szálló a mulatozók zajától. A dalestély úgy erkölcsileg, mint anyagilag szépen sikerült.

— Gyilkos tehén. Megrázó szerencsétlen esemény történt a múlt napokban Nagyszalontán. Egy szegény, asszony Kis Lajosné, kis leányával a Tökutba igyekezett babot szedni. Közben egy megvadult tehén nekik rohant. A nagy rémületben futni kezdtek, de a tehén

utánok iramodott és utólérte őket. Kiss Lajosné a földre teperte s szarvával két helyen kihalította a gyomrát. A szegény asszony belei kifordultak s mint értesülünk haldokolva szállították el a segítségére jövő emberek. Életéhez semmi reményt sem fűznek.

— Örült a rendőrségen. Egy szegény elmebajos ember van tegnap óta a rendőrségen. A külváros valamelyik helyén szedték föl a rendőrök s mint csavargót előállították. A kapitány kérdésére nagy bőbeszédűséggel adja elő, hogy ő a Tiszán tengerész volt. A csendes örületet, kit Budai Andrásnak hívnak, a rendőrség büntetésének kitöltése után illetőségi helyére Tisza-Egyekre toloncoltatja. Ott aztán folytathatja ismét a tengerészetet.

— Színház. Az idei színiévadra a bérlet eszközés ma vette kezdetét. Bérletni lehet a színházi irodában minden nap reggel 9—12-ig és d. u. 3—5-ig. A bérletet Komjáthy János igazgató eszközli.

— Ostrom a házak ellen. Varga József fagyó tegnap feltalált önteni a garata, úgy hogy teljesen részeg volt, mikor eszébe jutott, hogy haza kellene nézni már. A Hatvan-utca végén neki esett a házaknak kövekkel és bottal támadta meg a hazatérőket. Végre a rendőrség neszt vette a dolognak és Varga uramat bevitték a kóterbe, hogy ott jőzanodjon egy kicsit.

— Óriásikkasztás. A 35 éves H. St. John másképp John Dix 28,000 font sterling 672,000 korona elsikkasztása után Washington államból megszökött Széles válu középtestalkatu fekete szemű, fekete bajszu, fekete haju, talán le van borotválva s orra a közepén küssé be van horpadva Aki kézrekeríti, 5000 dollárt kap.

— Méhesek a csendőrkaszárnyákban. Darányi földművelésügyi miniszter a méhészkedés terjesztésére a szegényebb sorsu falun élő tisztviselőknél méhészeti felszereléseket engedélyez, azzal a kikötéssel, hogy lakostársaik haszonhajtó foglalkozásra ösztönözzék. A kevermesi mezőhegyesi karánsebesi bizsrai szlatinai és terogovai csendőrsőknek beépített hármast kaptárt ajándékozott s feltehető hogy a csendőrállomásokon lakók szabadidejüket méhészkedéssel töltvén például a sukkal lakostársaik a kedves gondúzó s e mellett hasznos mellékfoglalkozásra szoktatják.

— Akinek senki sem parancsol. Szilágyi Péter kondás számvéví tegnap reggel bejött a városba és itt alaposan leitta magát. Hajnali 2—3 órá körül olyan botránvt csinált, hogy a rendőrség beakarta kíséreni.

— Engem ugyan nem kísérenek be szavalt az atyafi.

— Miért tudakolták a rendőrök. — Mert nekem odahaza se parancsol senki itt meg épen nem!

A rendőrök azonban nem fogadták el Szilágyi Péterlogikáját, hanem a hűvösre tették, a honnan ha kijátszódik szabadon eresztik.

— Anarkisták az angol trónörökös ellen. Az Angol trónörökös ellen a ki szeptember második felében érkezik Kanadába a felcséggel, mint ismeretes, anarkista ország

esküvést szöttek. Most azt jelentik Londonból, hogy a montreali rendőrség ötven le tartóztató parancsot adott ki kanadai és egyesült államokbeli anarkisták ellen a kik a yorki herceg élet ellen összeesküdtek.

A bankóhamisító jelölt.

Választási história.

Debreczen, szept. 16.

Egy vidéki ügyvédhez, akiben égott a vágy különben is, hogy imádott hazájának atyja lehessen, beállított három atyafi és föl-kérték a jelöltség elfogadására. Az ügyvéd ismerte már ezt a kerületet, tudta, hogy ott még gyereket se választanak el tisztán. Az eddigi képviselőnek egész vagyonba került egy-egy választás.

Megvakarta hát a fejbubját és fanyarul mondta:

— Hjj atyámfi, csakhogy oda sok pénz kell ám!

— Az már igaz, de azért sohse busuljon a tekintetes ur. Nem fog még öt forintjába se kerülni.

Az ügyvédek kiragyogtt a szeme, de aztán kételkedni kezdett:

— Már hogy-hogy?

— Azzal ne busuljon a tekintetes ur. Elég, ha mi azt mondjuk, hogy nem kerül pénzebe.

Az ügyvéd majd hogy össze nem csókolta őket.

— Akkor hát jól van! Éppen ilyen kerület kell nekem. Kelmetek az én embereim! Nem szolgálhatnék egy pohár pálinkával?

— Megköszönjük szépen, de volna nekünk egy nagyobb kívánságunk is.

— No mi az! Csak ki vele!

Az atyafiak közelebb húzódtak és az egyik sutogva mondta:

— Hát az egész község bizalma a tekintetes urban van, mindenki úgy tarja, hogy a tekintetes ur volna nálunk a legjobb követ.

Ennek örülök! Most hát hadd hallom a kérést.

Az atyafi még közelebb húzódtott:

— Legyen hát a tekintetes ur is egy kis bizalommal hozzánk; ugyan mutassa meg azt a prést, akivel a bankót szokta csinálni!

Az ügyvéd hátrahökölt, aztán elmosolyodott.

— Vagy úgy! — Azért vannak hát olyan nagy bizalommal hozzám? Pedig én igazán érdemetlen vagyok erre. Mer tudják meg atyámfi, hogy nem én vagyok a bankóhamisító, hanem odaát a — konkurrenszem.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítások —

— Déli zárlat, —	
Buza	1901. októberre . . . 7.87
Buza	1902. áprilisre . . . 8.30
Rozs	1901. októberre . . . 6.71
Zab	1901. októberre . . . 6.61
	1901. áprilisre . . . 6.97
Tengeri	1902. májusra . . . 5.16

Az irányzat szilárd.

Biróság a Duna medrében.

Egy családi dráma epilógusa.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 16.

Tegnap délután Bécsben az egyik kerület vizsgálóbírája érdekes helyszíni szemlélet tartott a Duna medrében annak megállapítására, hogy az egyik vádlott vallomása megfelel-e a valóságnak.

Még agusztus elején történt hogy Tausch Tamás hivatalnok ki legutóbb Brünben volt alkalmazva levelet írt a bécsi rendőrségnek a melyben elpanaszolja hogy pár nap előtt Bécsben járt nejevel és két gyermekével de családja ott nyomtalanul eltűnt s nagy a gyanuja, hogy öngyilkosok lettek.

Pár nap múlva Tausch nejét és egyik gyermekét tényleg kifogták Bécs mellett a Dunából.

A rendőr orvosi vizsgálat azoüban megállapította, hogy a nő mellett előbb egy ló és érte s már holtan került a vízbe vagyis hogy gyilkosság esete fog fenn.

A gyanu első sorban a férjre irányult a kit le is tartóztatták. A vizsgálóbíró előtt azt vallotta a megszeppent ember hogy mlután állást nem kapott ő és családja az öngyilkosságra határozták el magukat.

Neje és gyermeke végre is hajtották az öngyilkosságot ő azonban félvén a haláltól elszaladt a tett színhelyéről.

A kétféle vallomás gyanus volt s a bíróság helyszíni szemlére határozta el magát a melyet tegnap foganatósították.

Tauscht egy zárt bérkocsiba tették mind két karjára szij volt erősítve amit a detektívek tartottak, nehogy szökést vagy öngyilkosságot követhessen el. A második kocsiban a bíróság tagjai ültek.

A Dunához érve kiszálltak a kocsiból, s Tauscht megmutatta a helyet a hol az állítólagos öngyilkosság történt.

Azon a helyen most a Duna kivan száradva, a bíróság lement a mederbe s onnan vizsgálta, hogy miként lehetett öngyilkosságot elkövetni.

Megjegyzendő, hogy azvn a helyen a víz rendes körülmények között is csekély s így valószínű hogy a borzalmas családi drámat nem öngyilkosság előzte meg hanem Tauscht előbb lelőtte nejét, azután pedig a két gyermekkel együtt a folyóba dobta. — Tauscht a szemle után visszavitték a fogházba.

Tauschnak ez a második házasa volt az első házaságból három gyermek maradt. Vadász szenvedélye miatt a nagyköltekezésbe becsájtkozott a különben szerény fizetésű hivatalnok s e miatt nem túrték meg hivatalában.

Legutóbb Dr. Fischer ügyvédi irodájában volt alkalmazva, de innen is elküldték. Az érdekes bűnügy élénken foglalkoztatja az osztrák főváros jogászait.

Az óvszerek ellen.

Debreczen, szept. 16.

Az egészséges izlés és ép erkölcs lehetetlen, hogy meg ne botránkozzék a műszerész boltok kirakatain, amölyek csábítóan kínálják a drogéria ezerjő füvet és a bandhge modern különlegességeit.

Nagyobbára francia földről importált

unynevezett »óvszerek« ezek, miket az orvosi sarlatánság fundált ki, és az üzleti sarlatánság bocsát áruba a higienia műtévesztő czégérével, valójában azonban bűnös és veszedelmes szerek, amellyel az immoralitást nevelik.

Nem szivesen beszélünk erről, de kedvünk és jobb érzésünk ellenére most mégis foglalkoznunk kell vele, mert ránk parancsolja az a körülmény, hogy illetékes helyen is átlátták e műszerészeti különlegességek kárhatos voltát és erélyes intézkedéssel készülnek megakadályozni, hogy e csodadoktori óvszerek továbbra is roantsák a magyar publikumot.

Valóban szinte csodálni kell, hogy eddig mily szabadon és bátran lehetett üzérkedni a műszerészet e modern csodáival, amelyeknek egynémelyike nem egyéb [mint törvényszerű eszköze az angyalcsinálásnak.

Az asszony! hiúság, vagy a bűnös szerelem következményeitől való félelem adja kézbe e szereket, legtöbbször pedig az unynevezett két gyermek rendszer, amelyet a civilizáció szent nevében fontartás nélkül vettünk át a degenerált gallusoktól.

Egyes vidékeken immár a magyar nép között is gyökeret vert ez a rendszer, amely hogy minő végzetes [veszedelemmel fenyegeti a magyar faj jövődjét, csak a nemzetgazdász a megmondhatója. Nem kis dolog ez s csak dicséretére válik a kormánynak, amely fölismerete a baj jelentőségét és a fontos kérdéseket megillető gondnal iparkodik a veszedelmes »óvszerek« kipusztításán.

A belügyminiszter nyanyis a pénzügyminiszterrel egyetértőleg szigorú rendeletet ad ki október elsején az ország valamennyi hatóságához, amely az óvszereket kitiltja a magyar kereskedelmi forgalomból.

A rendelet kimondja hogy:

Az ily természetű, »akár erömüvi, akár vegyi szereknek az ország területén való forgalomba hozása, terjesztése, eladása, vétele, illetve külföldről való hozatása, terjesztése, eladása tilos.«

A rendelet ellen vétőket öt napig terjedő elzárással és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtják. Megjegyezzük még, hogy a prezervatiak forgalomból való kitiltása nem érinti a magyar ipart, mert e műszerészeti czikkek kizárólag idegen gyártmányok.

Mint értesülünk, az óvszerek ellen indított akció folytatásaképpen egy legközelebbi rendelet az angyalcsinálók és [kuruzsálók üzemeinek [fog szigorú büntető rendelkezésekkel gátat vetni.

CSARNOK.**Az uzorás leánya.**

— Regény két kötetben, —

I r t a: Vltkay Zoltán.

— Második kötet. — 67.

XI.

Alnok utitárs.

A vonat, melyben a gyanutlan Amanda utazott a főváros felé, gyorsan suhant ki a szegedi indó házból s gyors egymásutánban hagyta el a sík vidéket.

Eltűntek a házak, rétek, szántóföldek s

csakhamar dombos, szakadékokkal rakott vidéken haladtak keresztül.

Majd messzeható ákáczorok között vitte útja, melyekről a vonat okozta zajra félénken reppentek fel a csevegő madarak.

Amanda lehunyta szemeit s lelke édes álmadozásba merült el.

Gondolata szálain átfutotta multját s a fájdalmas emlékek hatása alatt szinte mentőként emelkedett fel előtte férje, Hedry gróf.

Zilbermann, az alnok zsidó, növekvő irigységgel szemlélte a szép hölgyet.

— Ugy van! — gondolá el. — Bolond lennék elszaiasztani a jó alkalmat!...

Kubikné örömmel fogja venni s jól megfizet érte.

Amanda mitsem gyanított s mikor a vonat begördült a központi pályaházba, akkor ébredett fel.

— Ah, itt vagyunk valahára! — kiáltott fel örömtől repeső szívvel!

— Igen, asszonyom! Itt vagyunk!... Legyen türelemmel, mig kocsit keresek.

Amanda leszállott a vagonból s várt. Kevés idő múlva visszatért az s alázatosan szólt:

— A kocsi készen van, méltóságos asszonyom!

— Menjünk tehát! — válaszolt Amanda s a kocsihoz lépve, hirtelen helyet foglalt benne.

Zilbermann is gyorsan beugrott s a kocsi ajtaját keményen becsukta maga után.

— Hajts! kiáltott a kocsisnak, mivel már előbb értekezett.

A kocsi kihaldt a pályaház udvaráról s a kerepesi uton haladva, végre egyik mellékutczára tért le.

Amanda kitekintett az ablakon s rémülve látta, hogy a kocsi teljesen más irányban halad, mint azon utca, melyben Hedry gróf kastélya van.

Rémületében egy hangot sem volt képes ajkán kiereszteni. — Mint fogságbaesett kis madár, hangos szívdobogással nézett társára, kinek szeméből a diadal édes érzetének tüze lángolt ki.

Mit akarnak vele? Ki ez ember s mit véthetett neki, hogy ily nemtelenül kijátszotta?

A kocsi ismét irányt változtatott. Egyik mellékutról a másikra tért. Amanda elvesztette nyugodtságát.

Félelme keserü fájdalomba tört ki. — Hallgasson, asszonyom! — rivalt reá Zilbermann. — En kegyedet elleneitől akarom megmenteni!

— Hol van Hedry gróf!... Mit akar velem? — sikoltott Amanda.

— Asszonyom! ha így sikoltgat, akkor kénytelen leszek kegyedet visszavinni a pályaházhoz. Legyen egy kicsit türelemmel. Azt hiszem: nemsokára meg fogja tudni hova megyünk!

— Miért hagytuk el a főutczát? Miért hozott engem ide? — kiáltotta Amanda, nem ügyelvén Zilbermann csitító szavára.

— Ugyan már mirevaló ez a sikoltzás? El akarja rontani tervünket? Hiszen éppen a grófhöz akarom vinni!

— Kicsoda ön, hogy dolgomba avatkozik?

— Andris bizta reám: Hát elfeledte már?

— Ön gonosz uton jár és én nem megyek tovább.

— Asszonyom! Ne türelmetlenkedjék! Meg fogja banni!

— Kocsis! Állj meg!... Hallod, kocsis! — kiáltott Amanda.

— Ugyan ne kiabáljon, ugysem ér az semmit. Az a kocsis csak akkor fog megállani, ha én parancsolom neki.

— Állj meg, kocsis, állj meg!... Ne megyek tovább, nem én! Hallod-e? Vergődött, hánvkolódott a kocsiban, mint a törbejött madár.

— U...
gattassam
csendesem
Kis t...
gyorsan t...
A sz...
kerogyott...
multak.

— Ig...
— Ez az...
ajulást. E...
Most má...
holnap re...
oda visle...
a becsület...
közöm a...
az első.

Van s...
értosíteni,

női

az ősi té...
Szine...
Gyapj...
Flane...
Téli k...
Ruhat...
dusan fel...
A Ku...
vett áruka

ren

árusítjuk.

Ku

erlegek,

zivattyuk

— Ugylátszik, azt akarja, hogy elhallgattassam! — mondá az álnok utitárs és esendesen zsebébe nyult.

Kis üvegcset vont elő onnan, melyet gyorsan tartott a vergődő Amanda orra alá.

A szép nő, mintha villám érte volna, lerogyott a kocsi agárpamla s ajkai elnémultak.

— Így ni! — kaczagott fel Zilbermann.

— Ez az üvegcse nem csal s előhozza az álmat. Egyébiránt te akartad, nem én! Most már osendesen fogsz lenni s majd holnap reggel tudod meg: hova jutottál!... Oda vislek, honnan számítzve van az erény, a becsület, hol jölemegfizetnek érted. Mi közöm a grófodhoz? ... Előttém a pénz az első.

(Folyt. köv.)

Van szerencsénk a n. érd. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi téli idényre a legújabb Szines és fekete selyem Gyapju női ruhászövet Flanell, mosó velez Téli kendő, sál Ruhadiszek és belésárakkal

szusan felszereltük. A Kunz József és Társa czégtől st. vett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk.

Kiváló tisztelettel Donogán és Somossy Kunz József és társa utódai.

Értegetek,

legújabb javított rendszerű tizedes, fűtő súlyú és hid- mérleg fából és vasból kereskedelmi közlekedési gyári mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérleg mérleg hazihasznaíatra

I. Schwarzenbergstrasse 6 I. Wallfischgasse 14. Kapható technikai és gépüzletekben kútkészítőknél stb.

Szivattyuk

minden neme házi és nyíl- vános czélokra, a mezőgaz- daság, építkezés és iparnál. Csövek, tömlők, csapok stb. stb. Szivattyú- és gépjáratási betéti társaság

W. GARVENS, WIEN,

Kapható technikai és gépüzletekben kútkészítőknél stb.

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczenből indul		Vonat		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	7.10 este	Személyvonat	9.43	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.45	reggel	
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat	9.40	este	
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz.	5.34	délután	
Debreczen—M.-Sziget					
Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonat	2.08	délután	
M.-Sziget	2.56 reggel	Személyvonat	9.48	délelőtt	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat	4.56	délután	
Szatmár-Németi.	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel	
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat	8.50	este	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat	11.21	délelőtt	
Szerencs	4.01 délután	"	7.03	este	
Szerencs	6.58 este	"	10.43	éjjel	
Debreczen—Füzes—Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	délelőtt	
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	9.35 reggel	Vegyesvonat	11.16	délelőtt	
N.-Léta—Vértes	4.31 délután	"	6.18	délután	
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	délelőtt	
H.-Nánásig	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18	délután	

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat		Indul	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel	
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat	4.00	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	délelőtt	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05	este	
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat	6.50	reggel	
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat	6.42	reggel	
Szatmár-Németi	7.52 reggel	Személyvonat	3.45	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat	2.47	délután	
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat	11.35	délelőtt	
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.39	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat	9.03	délelőtt	
Szerencs	7.53 este	Személyvonat	5.10	délután	
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35	délután	
H.-Nánásig	3.30 délután	"	1.30	délután	
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.35	délelőtt	

TROPON-SÜTEMÉNYEK

zletesebbek és a legtáplálókabbak.
TROPON-CAKES (Biscuits)
 igen jóízű teásütemény, nagy fehérnye tartal-
 manál fogva nagyon tápláló.

TROPON-KÉTSZERSÜLT
 lobb a közönséges kétszersütnél. Tej, kávé,
 bor mellé a legjobb sütemény egészségesek és
 betegek számára.

**TROPON-KARLSBADI-
 KÉTSZERSÜLT** zsirtalan és azért
 igen könnyen emész-
 telő sütemény gyöngéj omruak számára.

**TROPON-DIABETIKUS-
 KÉTSZERSÜLT** elenyésző csekély
 liszt-tartalma és
 nagy fehérnyetartalma miatt a cukorhajosok
 legjobb tápláléka.

Minden gyógyszerboltban kaphatók.
 Utáigazítást ad: **Dr. RÖDER és TSA.**
Dr. LÁSZLO FRIGYES, osztr. magy. Tropon-
 Budapest, VI. Gyár-u. 7. és táphoszt-gyárai
 Klosterneuburg—Bécs.

Eckert — Edelbraut-féle

gyógyhatású

Természetes Likör

hegyi növényekből készítve jó-
 ízű gyomorerosító.

Vadászatokon, úgy kirándu-
 lások alkalmával

viszél vegyítve kitűnő üdítőül
 szolgál. Legajánlatosabb háziszer

os. és kir. szabadalmazott

**Likör gyár
 Alb.Eckert Grác.**

Szépesség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy lármái folt az arcán, az
 használja a teljesen ertalmatlan Rozsnyay
 fele világhírű

Cerail-arczkenőcsöt,

mely az arczobrt rövid időn fehérré, tisz-
 tává és üdévé teszi. Egy tégely ára 1.40
 fill. Egy kis tégely ára 70 fill. Serail-
 szappan egy drb. 70 fill., Serail-hőlgyper
 egy doboz 1.40-fill. Kitűnő és valódi Epe-
 szappan egy drb. 80 fill.

A t. cs. közönség szives figyelmébe ajánljuk hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett
 védjeggyel vannak ellátva, mely az rnsdi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható: **Rozsnyay Mátvás** gyógytárában Arad Szabadságt.
 valamint minden magyarországi gyógyszerárba.

Idegesség, verszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiz-
 tosanban hat Rozsnyay

Vasaschinabora,

mely saját termésű mènesi édes borral
 készítve, hatásában minden hasonló ké-
 szítményt felül mul. Egy üveg ára 2 kor.
 10 fill. 6 üveg franco küldve 12 kor. 12 fill

Minden háztartásban nélkülözhetetlen cikk

Magas rendelet alapján minden kereskedő árusíthatja és orvos szaktekintélyek
 által ajánlatik a

József táp-tea.

Köhögés, mellfájás, nehéz lélegzés (asztbma) elnyálkásodás ellen az

I-só számú József táp-tea

(1 doboz ára 50 fillér.)

Nehéz emésztésnél, székszorulásnál, bágyadtságnál, tulhizásnál és mint vér-
 tisztító tea orvosi szaktekintélyek ajánlják rendes használatra a

II-ik számú József táp-teát

(1 doboz ára 50 fillér.)

Viszonteladók nagyobb vételnél előnyben részesülnek.

Fő és szétküldési raktár: **Vogler József-nél, Budapest**

VI. ker. Külső Váci ut 140 szám.

Képviseletet vidékre, minden városba adok.

"Zacherlin"

mint felülmulhatatlan csakis a Zacherlin féregpor használhat!

„Vásároljon ön csak livegekben“

Debreczenben Békés Emil Bán László Csanak József, Csicsó Lajos, Czeglédi, Józsefné, Csillag József Deutsch Lajos, Félégyházy J.
 nos, Francios és Jóna Fricz K., Ganófszky Lajos, Geréby F., Góczay I. Havas József, Hirsch F., Klein Bernát, Kohn Simon, Kom-
 lósy Lajos Kohn Henrik Kondor J. és fia Kontsek Géza, Kovács Mihály, Leidenfrost Armin Lusztig K., Mayer József, Parti Ferenc
 Lindenfeld J. Jenő, Kiss Géza Rickl József, ifj. Kósa Lajos, Rozenfeld R., Rosenthal Dániel, Rosenthal Sándor, Róth Antal Róth
 Ignác, Szabó Zsigmond, Szentkirályi-Tivadar, Térey József, Tóth Kálmán, Várray József Várray János, Janosey Béla, Neumann
 és Weisz Kornholter József, Berettyóújfalu: Ifj. Weiszberger Ignác. ErMihályfalva: Gross Hermann, Lévy Vincze, Pclák Mórítz,
 Bősörény: Gemünbeck József HajduSzoboszló: Körner Béla. Tisza Fűrés: Sebőn Jakab Weiszmann József.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.